

Percepcia vnímania prírody návštevníkmi

Výsledky prieskumov o rekreácii v lese

Ing. Zuzana Sarvašová, PhD.

3.8.- 8.8.2025 Veľké Karlovice, ČR

SYPOZIUM BESKYDY 2025

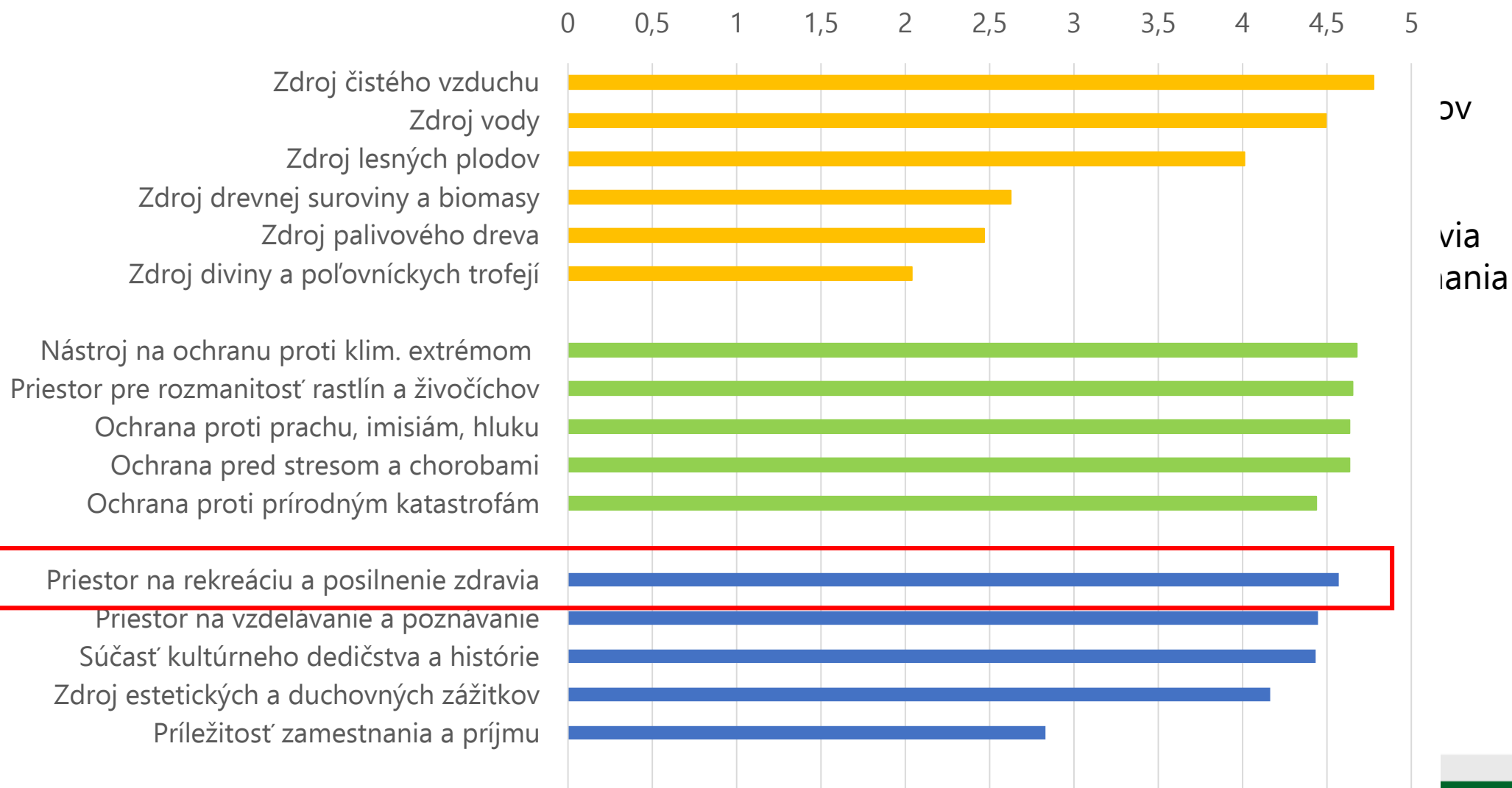
Prírode blízke riešenia, biodiverzita, cezhraničná spolupráca
Skúsenosti a príklady dobrej praxe

1. Úvod

Kultúra

- Rekreácia a krajina
- Krajinárstvo
- Prírodné dedičstvo

2. Prístup k riešeniu

Aký je dopyt po rekreácii v lese? Aký les je atraktívny z pohľadu rekreácie? Aké formy rekreácie sa vyskytujú? Je potreba zmeniť hospodárenie?

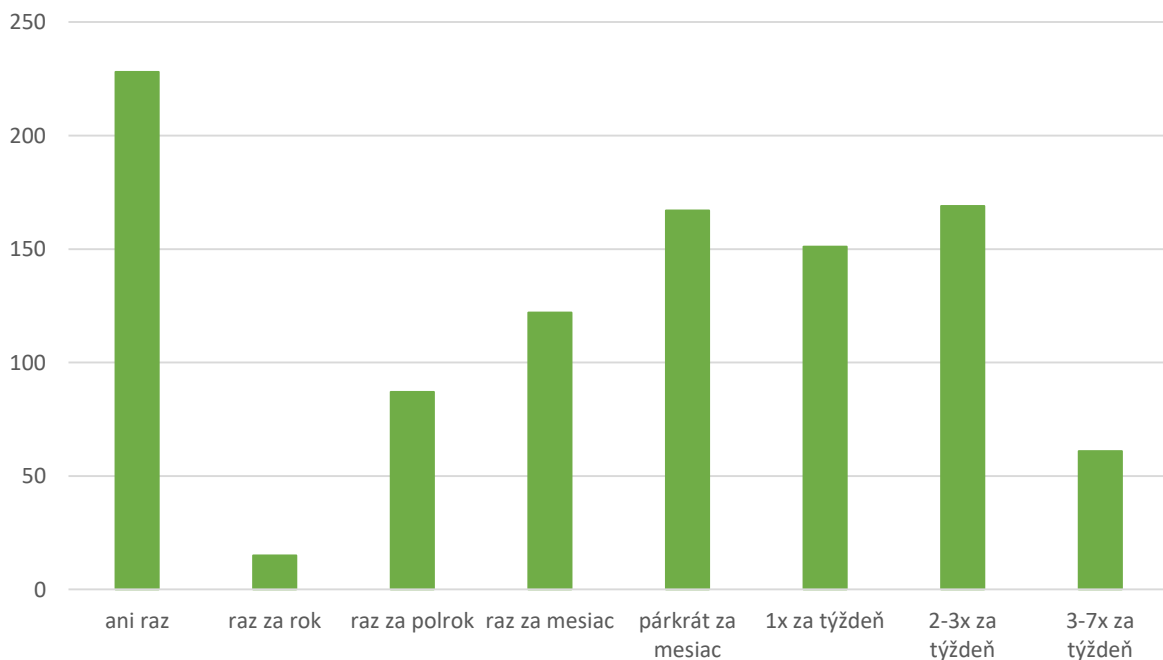
- Vnímanie dôležitosti kultúrnych ESL, dopyt a využívanie lesa na rekreáciu, turizmus a pod.
- Potreba zmeny manažmentu - zameraná na vytvorenie určitých štrukturálnych prvkov, sprístupnenie, udržiavanie zariadení...

Prieskum verejnosti

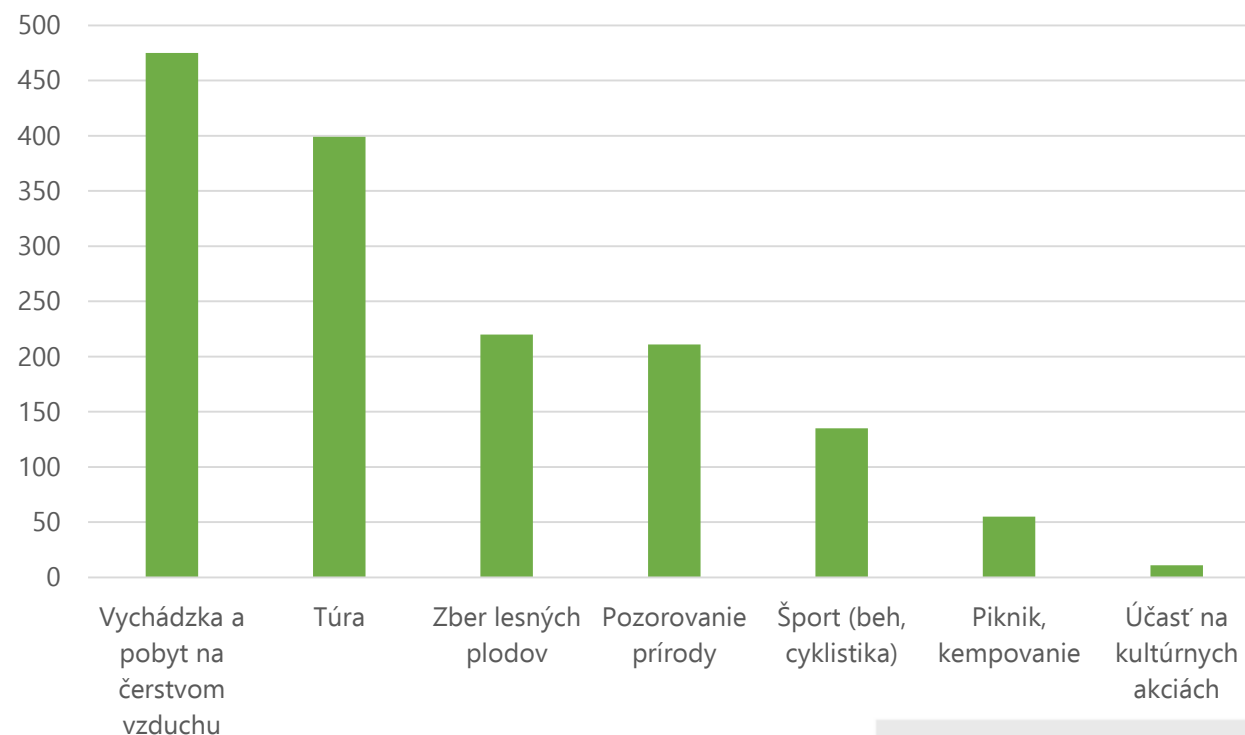
- Reprezentatívny prieskum, CATI, 1000 respondentov nad 18 rokov, kvótny výber podľa veku, pohlavia, vzdelania, veľkosti miesta bydliska a kraja bydliska, mediálna agentúra, august 2024.

3. Výsledky – prieskum, rekreácia

Vek	Muž	Žena	Celkom
18 - 30	116	85	201
31 - 50	218	199	417
nad 51	158	224	382

Les kvôli rekreácii navštevuje 77 %.
Pre 66 % hlavný dôvod oddych.

3. Výsledky

Les priťahuje najmä ako miesto, kde návštevníci zlepšujú svoju fyzickú a psychickú pohodu a uskutočňujú svoje záľuby:

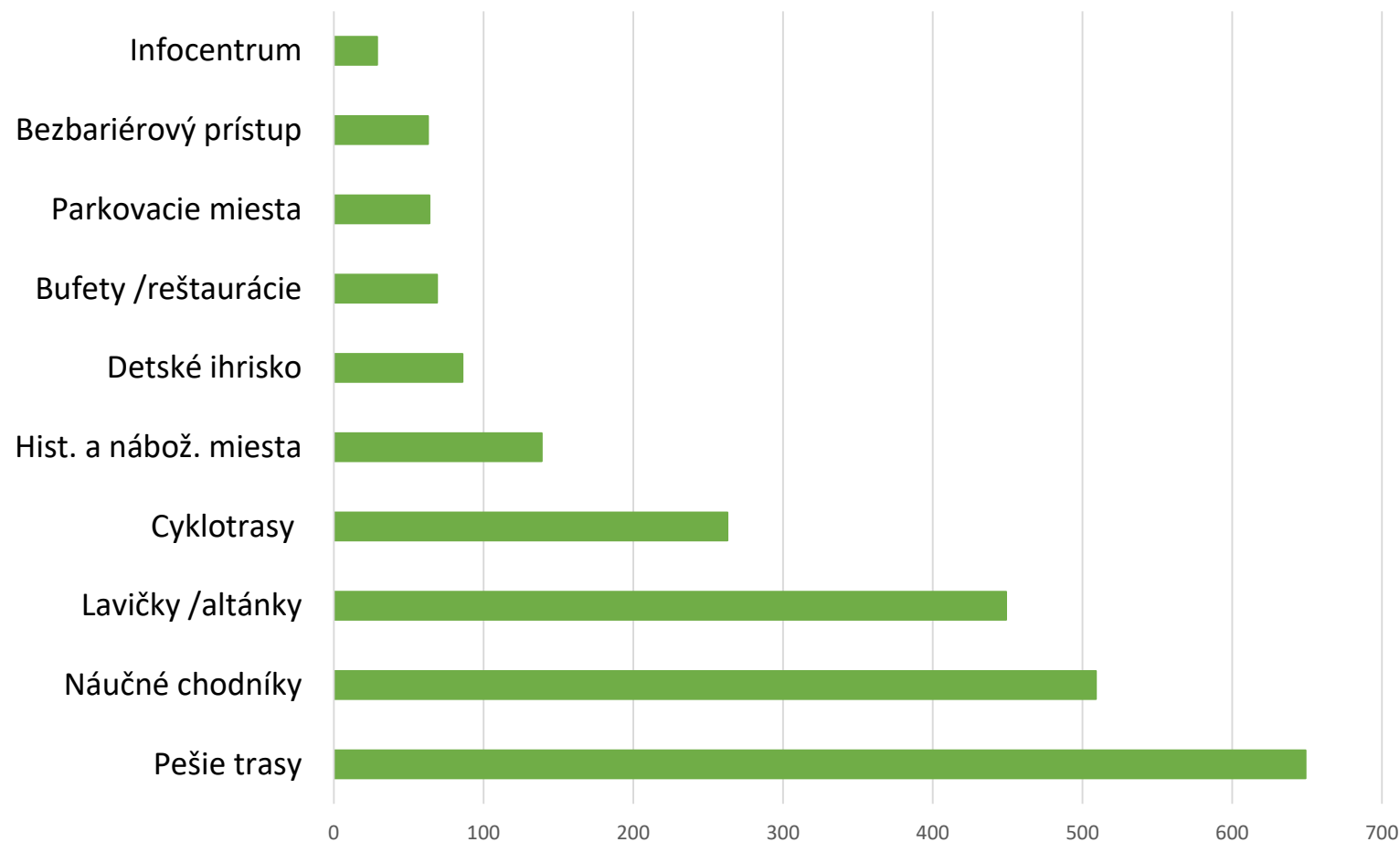
3. Výsledky

Medzi dôvody prečo 22,8 % opýtaných do lesa nechodí patria časové, pracovné a zdravotné obmedzenia.

3. Výsledky

Rekreačná infraštruktúra zaujímavá z pohľadu tých, čo chodia do lesa:

3. Výsledky

Podľa 70 % je potrebná zmena hospodárenia a 60 % ju za posledných 5 rokov zaznamenalo.

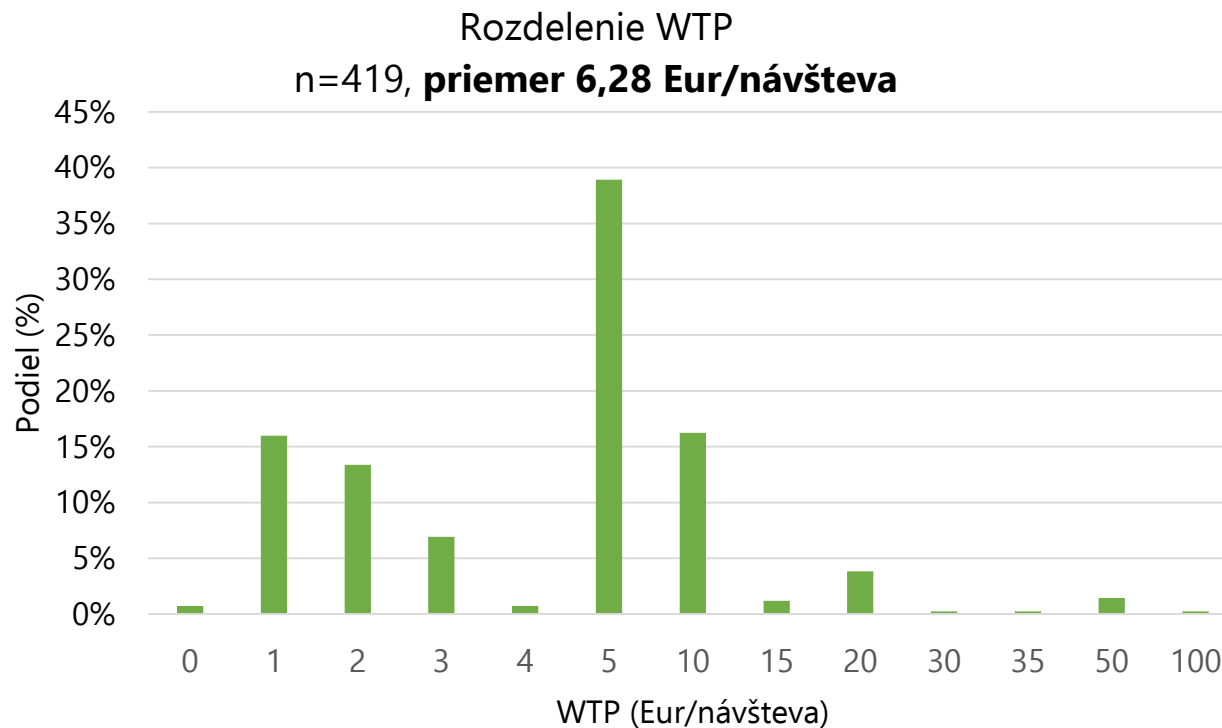

3. Výsledky

- Viac ako **41 %** respondentov, by akceptovalo, ak by sa les, ktorý naposledy navštívili, mal uzavrieť pre návštevy a rekreáciu v ňom z dôvodu ochrany prírody.
- Ďalších **43%** by uzavretie akceptovalo, ale len za jasne odôvodnených a nevyhnutných podmienok.
- Len niečo viac ako **14%** by takýto návrh neprijalo.

3. Výsledky

Viac ako 54 % by bolo ochotných zaplatiť za návštevu lesa lesnému podniku alebo vlastníkovi lesa, ktorý sa stará (z pohľadu rekreácie) o nimi navštevovaný les.

4. Diskusia a záver

Verejnosc' vníma z pohľadu atraktivity lesa pre rekreáciu najmä:

- množstvo druhov drevín a ich dimenzií, prítomnosť starých stromov,
- možnosť „dohľadnosti“ (viditeľnosti vzdialenejších objektov a štruktúr v lese),
- viditeľnosť rúbaní, ich veľkosť a prítomnosť zvyškov po ťažbe,
- priechodnosť terénu (výška a pokryvnosť prízemnej vegetácie),
- prítomnosť hrubého mŕtveho dreva,
- premenlivosť štruktúr na ploche, variabilita medzi susediacimi porastami,
- výskyt kvitnúcich a iných „zaujímavých“ stromov.

Edwards *et al.* (2012a,b), Jaloviar a Kucbel 2023

4. Diskusia a záver

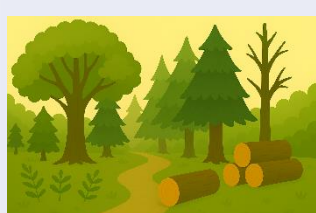
Cieľom je vytvoriť lepšie pravidlá, ako sa o lesy starať, aby to bolo dobré pre prírodu aj pre nás všetkých.

Tento les je väčšinou rovnakého veku s menším množstvom drevín. V lese sa nachádzajú plochy kde rastú husté porasty s mladšími stromami aj časti so starými dospelými stromami. Ťažba dreva je viditeľná, prebieha najčastejšie v pásoch. Prázdne plochy samé zarastajú alebo sa neskôr zalesňujú, a následne sa preriedujú.

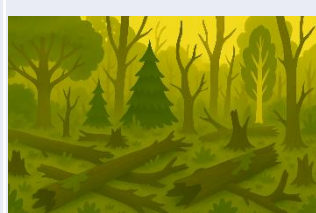
Tento les je veľmi pestrý – rastú tu stromy rôznych veľkostí a veku, vďaka čomu má les viacero „poschodí“ a pôsobí prirodzene až miestami divoko. Ťažba prebieha veľmi jemne a nenápadne, jednotlivcovo alebo na veľmi malých plochách. Rast nových stromov je ponechaný na prírodné procesy, ktorým sa v prípade potreby len minimálne napomáha.

Tento les pôsobí prirodzene, rastú tu stromy rôzneho veku a výšky. Ťažba sa vykonáva na malých plochách, s cieľom vytvoriť výškovo a vekovo pestrejší les ako je ten pôvodný. Nový les je založený na druhoch drevín vhodných podľa lokality, ale môžu sa v ňom nachádzať aj iné druhy stromov.

Tento les je tvorený stromami rovnakého druhu (domáceho alebo cudzokrajného pôvodu) a v rovnakom veku, vysadených najmä na produkciu dreva. Les pôsobí jednoducho, schematicky, stromy sú vysádzané na riedko, v radoch. Ťažba dreva aj zalesňovanie sú mechanizované a typicky viditeľné na veľkých plochách.

Tento les je ponechaný úplne na prírodu, bez ťažby a iných zásahov do lesa. Pôsobí divoko, často nepriechodne, tmavo s hustým porastom. Vyskytujú sa tam stromy všetkých veľkostí a veku. Je charakteristický prítomnosťou živých, odumierajúcich aj padnutých hnijúcich stromov a bohatou vrstvou bylín a machov.

Tento les je upravený a menej prirodzený, podobný parku. Charakteristický je rôznymi druhmi stromov a kríkov vrátane ozdobných a exotických. Ťažba dreva sa vykonáva tak, aby sa vytvorili priehľady a voľné miesta. Les pôsobí priehľadne a svetlo. Nachádzajú sa tu chodníky, lavičky a iné neprirodzené prvky.

4. Diskusia a záver

Les je pre verejnosť dôležitým kontaktným bodom s prírodou, ale jeho rekreačné využívanie samo o sebe negarantuje hlbšie porozumenie prírode.

Vnímanie lesa je prevažne emocionálne a zážitkové – rekreačné aktivity preto predstavujú potenciál pre rozvoj environmentálnej gramotnosti.

Spolupráca lesníkov, environmentalistov a pedagógov môže zásadným spôsobom ovplyvniť, ako verejnosť vníma a chápe prírodu.

Národné lesnícke centrum

DOTAZNÍK O LESOCH A REKREÁCIÍ NA SLOVENSKU

Podel'te sa o svoje skúsenosti a názory.

Žrebovanie o zaujímavé ceny!

Navštevujete lesy pravidelne ?

Aké typy lesov preferujete ?

Aký význam má pre Vás les ?

Zapojte sa do výskumu
Národného lesníckeho centra
a pomôžte nám lepšie
porozumieť vzťahu ľudí k lesom
a ich rekreačnému využívaniu.

Naskenuj
ma

Ďakujeme !

NÁRODNÉ
LESNÍCKE
CENTRUM

Ďakujeme za pozornosť

Národné lesnícke centrum

Zuzana Sarvašová

zuzana.sarvasova@nlcsk.org

Táto práca bola podporená z kontraktu NLC s MPRV SR v rámci projektu výskumného zámeru NLC 2022-2026 EPRIBLES a Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe zmluvy č. APVV-21-0290 FESWEB.

web.nlcsk.org